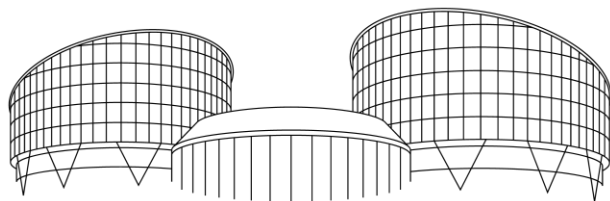

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Vijeće Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2013. Ovaj prevod je realiziran zahvaljujući pomoći Fonda povjerenja Vijeća Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud. Ako su vam potrebne dodatne informacije, pogledajte naznaku o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2013. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ČETVRTO ODJELJENJE

PREDMET M. A. protiv KIPRA

(Predstavka broj 41872/10)

PRESUDA
[Izvodi]

STRASBOURG

23. juli 2013. godine

Ova presuda postaje konačna pod uvjetima propisanim članom 44. stav 2. Konvencije. Ona može biti predmet redakcijskih izmjena.

U predmetu M. A. protiv Kipra,

Evropski sud za ljudska prava (Četvrto odjeljenje), zasjedajući kao Vijeće u sljedećem sastavu:

Ineta Ziemele, *predsjednica*,

Päivi Hirvelä,

George Nicolaou,

Ledi Bianku,

Zdravka Kalaydjieva,

Krzysztof Wojtyczek,

Faris Vehabović, *sudije*,

i Fatoş Araci, *zamjenik registrara Odjeljenja*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost koje je održano 2. jula 2013,
donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog dana:

POSTUPAK

1. Postupak u ovom predmetu je pokrenut predstavkom (broj 41872/10) koju je Sudu uložio sirijski državljanin kurdskog porijekla, gosp. M.A. (podnositelj predstavke) protiv Republike Kipra u skladu sa članom 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (Konvencija) 14. juna 2010. godine.

2. Podnositelja predstavke, kojem je dodijeljena pravna pomoć, je zastupala gđa N. Charalambidou, odvjetnica iz Nikozije. Kiparsku vladu (Vlada) je zastupao njen zastupnik, gosp. P. Clerides, javni pravobranitelj Republike Kipra.

3. Podnositelj predstavke je naveo da će biti izložen riziku od ubistva ako bude deportiran u Siriju, što je u suprotnosti sa članom 2. Konvencije, ili od podvrgavanja postupanju koje je u suprotnosti sa članom 3. U tom pogledu se žalio i na nedostatak pravnog lijeka koji zadovoljava uvjete člana 13. Konvencije. Nadalje, podnositelj predstavke se žalio na kršenje člana 5. st. 1(f), 2. i 4. Konvencije zbog toga što su ga pritvorile kiparske vlasti. Konačno, on je istakao da bi njegovo deportiranje bilo u suprotnosti sa članom 4. Protokola broj 4.

4. Dana 14. juna 2010. godine, predsjednik Prvog odjeljenja je odlučio da primijeni pravilo 39. Pravila Suda, naznačavajući tuženoj Vladi da podnositelj predstavke ne bi trebao biti deportiran u Siriju. Predstavci je dodijeljen prioritet (pravilo 41). Dana 21. septembra 2010. godine, predsjednik Prvog odjeljenja, nakon što je ispitao sve informacije primljene od stranaka, je odlučio da održi privremenu mjeru (vidi, stav 58. dole).

5. Dana 19. januara 2011. godine, predstavka je priopćena Vladi. Također je odlučeno da se u isto vrijeme odlučuje o prihvatljivosti i meritumu predstavke (član 29. stav 1).

6. Mjera naznačena na osnovu pravila 39. je ukinuta u toku postupka pred Sudom (vidi, st. 59-60 dole).

7. Dana 25. augusta 2011. godine, Sud je promijenio sastav svojih odjeljenja (pravilo 25. stav 1. Pravila Suda) te je ova predstavka dodijeljena novoformljenom Četvrtom odjeljenju.

8. Dana 30. novembra 2012. godine, predsjednica Odjeljenja je odlučila na vlastitu inicijativu da odobri podnositelju predstavke anonimnost (pravilo 47. stav 3. Pravila Suda).

ČINJENICE

I OKOLNOSTI PREDMETA

9. Podnositelj predstavke, koji je kurdskog porijekla, je rođen 1969. godine u sjeverozapadnoj Siriji i živi u Nikoziji.

A. Zahtjev za azil podnositelja predstavke i relevantni postupak

10. Podnositelj predstavke je napustio Siriju 21. maja 2005. godine te je, nakon što je otputovao u Tursku potom u "Tursku Republiku Sjeverni Kipar" (TRSK), ušao nezakonito na teritorij Kipra.

11. On je podnio zahtjev za azil 12. septembra 2005. godine, a razgovor sa Službom za azil je obavljen 21. juna 2006. godine.

12. Služba za azil je odbila njegov zahtjev 21. jula 2006. godine uz obrazloženje da podnositelj predstavke nije ispunio uvjete iz Zakona o izbjeglicama iz 2000-2005¹, naime, nije dokazao da kod njega postoji osnovan strah od progona na osnovu rase, religije, državljanstva, pripadanja nekoj određenoj grupi ili političkom mišljenju, ili osnovan strah od ozbiljne i neopravdane povrede iz drugih razloga. Služba za azil je naznačila da su u njegovom izlaganju postojala odstupanja u pogledu činjenica, što je ugrozilo njegov kredibilitet. Naime, bilo je značajnih kontradikcija u pogledu njegovog porijekla. Također je primijećeno da podnositelj predstavke nije bio u mogućnosti da odgovori na zadovoljavajući i precizan način na određena pitanja, niti da pruži na ubjedljiv način informacije koje su zatražene od njega. Služba za azil je zaključila da zahtjev za azil nije argumentiran.

---

¹ Zakon o izbjeglicama (Zakon broj 6(I)/2000, kao što je izmijenjen do 2005. godine); vidi, stav 74. dole.

13. Dana 1. augusta 2006. godine, podnositelj predstavke je uložio žalbu žalbenom organu za izbjeglice protiv odluke Službe za azil. Žalba je odbijena 1. februara 2008. godine.

14. Žalbeni organ za izbjeglice je potvrdio odluku Službe za azil. On je u svojoj odluci istakao da tvrdnje podnositelja predstavke nisu vjerodostojne, da su nejasne i neargumentirane. Žalbeni organ za izbjeglice je, *inter alia*, istakao da, premda je podnositelj predstavke izjavio u razgovoru sa Službom za azil da su ga sirijske vojne sigurnosne snage uhapsile i držale u pritvoru tri dana, to je bilo 1992. godine, trinaest godina prije nego što je odlučio da napusti zemlju. Uz izuzetak tog incidenta, on je potvrdio da ga sirijske vlasti nikada nisu uznemiravale i da nikada nije bio progonjen. Osim toga, premda je podnositelj predstavke tvrdio da je izjavio u svom razgovoru sa Službom za azil da je bio podvrgnut postupku korištenjem elektrošokova i "postupku s točkom" dok je bio pritvoren u Siriji, iz zapisnika o tom razgovoru proizilazi da je on zapravo izjavio da električni kablovi nisu funkcionirali te da nije spomenuo da je točak korišten kako bi ga mučili. Prema tome, Služba za azil nije smatrala da je potrebno da ga pošalje na medicinsko ispitivanje. Žalbeni organ za izbjeglice je također istakao da je podnositelj predstavke jednostavno tvrdio da je napustio Siriju zbog povećanog pritiska na kurdsko stanovništvo u toj zemlji nakon događaja koji su se desili u Kamisli 2004. godine te da je spomenuo strah da će biti uhapšen u budućnosti zbog svoog političkog djelovanja u stranci Jekiti. Međutim, njegove tvrdnje su bile uopćene i nejasne. Nadalje, njegov pismeni zahtjev za azil je bio zasnovan na drugim razlozima. Naime, u svom zahtjevu, podnositelj predstavke je izjavio da je došao na Kipar kako bi tražio posao i bolje životne uvjete.

15. Konačno, žalbeni organ za izbjeglice je istakao da je podnositelj predstavke mogao dobiti pasoš na zakonit način i napustiti Siriju. U pogledu tvrdnji podnositelja predstavke u vezi s njegovim učešćem u stranci Jekiti u Siriji, on je istakao da su odgovori podnositelja predstavke na pitanja koja su mu postavljena u vezi sa strankom bili uopćeni i nejasni.

16. U zaključku, žalbeni organ za izbjeglice je istakao da podnositelj predstavke nije dokazao da je izložen riziku od progona, nit je dokazao da bi njegov život bio u opasnosti ili da bi bio zatvoren ako bi se vratio u Siriju.

17. Dana 1. septembra 2008. godine, nakon zahtjeva Asocijacije kiparsko-kurdskog prijateljstva ministru unutrašnjih poslova od 22. jula 2008. godine, Služba za azil je ponovo otvorila dosje podnositelja predstavke da bi ispitala nove informacije koje je predočio podnositelj predstavke, koje su se uglavnom odnosile da njegovo djelovanje dok je bio na čelu stranke Jekiti na Kipru. Služba za azil je ponovo obavila razgovor s podnositeljem predstavke 16. februara 2009. godine.

18. Prema Vladi, dana 8. juna 2010. godine, službenik Službe za azil je izrazio mišljenje da se informacije koje je dostavio podnositelj predstavke

ne mogu smatrati novim dokazima koji bi bili osnov za novi zahtjev. Vlada je dostavila internu notu u tom pogledu.

19. Podnositelj predstavke je uhapšen 11. juna 2010. godine, a nalozi za njegovo deportiranje i pritvaranje su izdati isti dan (vidi, stav 41. dole).

(...)

B. Hapšenje i pritvaranje podnositelja predstavke s ciljem deportiranja

29. Dana 17. maja 2010. godine, stranka Jekiti i ostali Kurdi iz Sirije su organizirali demonstracije u Nikoziji u blizini Predstavništva Evropske komisije, Ministarstva za rad i socijalnu sigurnost i Vladinog ureda za tiskanje. Oni su protestirali protiv restriktivne politke kiparkse Službe za azil u vezi s dodjeljivanjem međunarodne zaštite. Otprilike 150 Kurda iz Sirije, uključujući podnositelja predstavke, koji su postavili osamdeset šatora na pločnicima, je bilo konstantno na tom području. Prema Vladi, uvjeti u kampu nisu bili higijenski te su protestanti prepriječili automobilski saobačaj i kretanje pješaka. Taborište je postalo opasno za javno zdravlje te je ometalo javnost. Protestanti su zadovoljavali dnevne potrebe na pločniku, uključujući kuhanje i pranje u nehigijenskim uvjetima. Kanalizacioni odvodi su bili preplavljeni, što je izazivalo neugodnost i neprijatne mirise. Javni toaleti su bili prljavi, a koristile su se kante za smeće ispred vladinih zgrada te su konstantno bile prepunjene. Dalje, protestanti su nezakonito pribavili struju od Ureda za tiskanje. Ljudi koji su živjeli ili radili na tom području su se žalili vlastima. Vlada je istakla da su vlasti uložile napore kako bi ubijedile protestante da odu, ali ti napori nisu urodili plodom. Vlasti su zbog toga odlučile da poduzmu mjere kako bi uklonile protestante s tog područja.

30. Dana 28. maja 2010. godine, ministar unutrašnjih poslova je dao upute da se pristupi deportiranju sirijsko-kurdskih podnosilaca zahtjeva za azil čiji su zahtjevi odbijeni uobičajenim putem.

31. Dana 31. maja 2010. godine, ministar je zatražio od šefa policije, između ostalih, da djeluje kako bi proveo njegove upute. Nadalje, on je prihvatio sugestije nadležnih vlasti da se izdaju nalozi za deportiranje i pritvaranje sirijsko-kurdskih podnosilaca zahtjeva za azil čiji su zahtjevi odbijeni, koji su imali putovnice te nisu imali status Kurda *Ajanib* ili *Maktoumeen*, te da policija provede naloge počevši s nalogima koji su izdati protiv lidera protestanata. Policija je također dobila upute da uzme u obzir policijske direktive te da koristi diskretne metode hapšenja.

32. Prema Vladi, Odjel za registriranje građana i migraciju je poslao dopise izvjesnom broju sirijsko-kurdskih podnosilaca zahtjeva za azil čiji su zahtjevi odbijeni u kojima ih je informirao da se moraju organizirati kako bi napustili Kipar budući da su njihovi zahtjevi za azil odbijeni. Vlada je

dostavila kopije trideset takvih dopisa. U trinaest slučajeva, datum na dopisima je bio 1. juni 2010. godine (u nekim od njih odluke o azilu su bile donesene 2007. godine), a u jednom slučaju, naznačeni datum je bio 9. juni 2010. godine (postupak za donošenje odluke o azilu je bio okončan krajem 2009. godine). Na dva dopisa, naznačeni datum je bio 16. juni 2010. godine (postupak za dobijanje azila je bio okončan početkom 2008. godine) i 28. juni 2010. godine (postupak za dobijanje azila je okončan u martu 2010. godine). Dalje, naznačeni datum na jednom dopisu je bio 5. februar 2011. godine, u predmetu u kojem je postupak za dobijanje azila okončan 22. aprila 2010. godine, a dotična osoba se dobrovoljno vratila u Siriju 24. septembra 2010. godine.

33. Iz dokumenata koje je dostavila Vlada proizilazi da su vlasti nadzirale predmetno područje od 31. maja do 7. juna 2010. godine te da su vodile zapisnik o dnevnim aktivnostima protestanata te o svim dolascima i odlascima. U relevantnom zapisniku je naznačeno da je redovito, između 1h30 i 5h30, situacija općenito bila mirna i da su svi spavali, osim onih koji su čuvali stražu. Za vrijeme navedenog perioda, Policijska jedinica za urgentno djelovanje, "ERU" ("ΜΜΑΔ"), i izvjestan broj pripadnika ostalih organa, uključujući Policijsku jedinicu za strance i imigrante, su organizirali operaciju širokih razmjera da bi udaljili protestante te ih prebacili u stanicu ERU-a kako bi ustanovili njihov status u svakom pojedinačnom slučaju.

34. U međuvremenu, između 28. maja 2010. godine i 2. juna 2010. godine, nalozi za pritvaranje i deportiranje 45 osoba čiji su zahtjevi za azil odbijeni su izdati nakon što je obavljena kontrola njihovih dosjea. Okružni ured za strance i imigrante nikozijske policije je poslao dopise direktoru Službe za strance i imigrante i Ministarstvu za pravdu i javni red, koji su sadržavali kratke informacije u vezi s imigrantskim statusom svake osobe. Te informacije su uključivale datum kada je Služba za azil odbila zahtjev za azil i zatvorila dosje, datum kada je žalbeni organ za izbjeglice odbio žalbu, kada je žalba uložena te je datum u vezi s nekim dotičnim osobama unesen na "spisak zaustavljanja" (evidencija osoba čiji je dolazak na Kipar i odlazak s Kipra zabranjen ili je predmet nadgledanja). U dopisima je preporučeno izdavanje naloga za deportiranje i pritvaranje. Vlada je dostavila kopije takva dva dopisa s informacijama o trinaest dotičnih osoba.

35. Dana 2. juna 2010. godine, Odjel za registriranje građana i migraciju je pripremio dopise na engleskom u kojima je informirao dotične osobe o odluci o pritvaranju i deportiranju. Vlada je istakla da vlasti nisu znale u to vrijeme da li su ti pojedinci bili među protestantima.

36. Operacija udaljavanja je obavljena 11. juna 2010. godine, između, otprilike, 3h00 i 5h00 uz učešće oko 250 pripadnika Policijske jedinice za strance i imigrante, ERU-a, Policijskog odjela Distrikta Nikozije, Odjela za saobraćaj, Vatrogasne službe, Ureda za borbu protiv diskriminacije Centrale kiparske policije. Protestanti, uključujući podnositelja predstavke, su odvedeni do autobusa, očigledno bez ikakvog reagiranja ili otpora. U 3h22,

mini-autobusi s protestantima muškarcima su otišli. Žene, djeca i bebe su otišli u 3h35. Ukupno 149 osoba je locirano na mjestu protesta te je prebačeno u stanicu ERU-a: osamdeset sedam muškaraca, dvadeset dvije žene i četrdesetero djece. Po dolasku je obavljeno registriranje te je status svake osobe ispitan uz korištenje kompjutera koji su bili posebno instalirani dan ranije. Vlada je istakla da protestantima za vrijeme tog perioda nisu bile vezane ruke niti su smješteni u ćelije, nego su se nalazili u prostorijama te su im dali hranu i piće. Iz dokumenata koji su dostavljeni Vladi proizilazi da je identificiranje otprilike pola grupe bilo obavljeno do 6h40, a da je cijela operacija okončana do 16h30.

37. Ustanovljeno je da se sedamdeset šest odraslih osoba, zajedno s njihovih tridesetero djece, nalazilo nezakonito u Republici. Njihovi zahtjevi za azil su bili odbijeni ili su im zatvoreni dosjei zbog toga što nisu došli na razgovor. Žalbe onih koji su se žalili žalbenom organu za izbjeglice su odbijene. Neke konačne odluke su donesene 2006. godine. Određeni broj osoba se nalazio na “spisku za zaustavljanje” vlasti. Nalozi za deportiranje su već bili izdani za dvadeset tri osobe među njima (vidi, stav 34. gore).

(...)

II RELEVANTNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

(...)

E. Relevantne ustavne odredbe

88. Dio II Ustava sadrži odredbe kojima se garantiraju osnovna ljudska prava i slobode. Član 11. štiti pravo na slobodu i sigurnost. U relevantnom dijelu on glasi:

Član 11.

“1. Svako ima pravo na ličnu slobodu i sigurnost.

2. Niko neće biti lišen slobode osim u sljedećim slučajevima kada su propisani zakonom i na način propisan zakonom:

(...)

(f) hapšenje ili pritvaranje neke osobe da bi se spriječio njen neovlašten ulazak na teritorij Republike ili stranaca protiv kojeg je poduzeta akcija deportiranja ili izručenja.

3. Osim kada je pripisano zakonom i na način propisan zakonom u slučaju teškog krivičnog djela kažnjivog smrtnom kaznom ili zatvorskom kaznom, niko ne smije biti

uhapšen osim na osnovu sudskog naloga s obrazloženjem koji je izdat u skladu s formalnostima propisanim zakonom.

4. Svaka osoba koja je uhapšena će biti informirana u momentu hapšenja na jeziku koji razumije o razlozima hapšenja te će joj biti omogućene usluge odvjetnika po njenom vlastitom izboru.

(...)

7. Svaka osoba koja je lišena slobode hapšenjem ili pritvaranjem ima pravo da pokrene postupak u kojem će sud brzo odlučiti o zakonitosti njenog hapšenja i njenom puštanju na slobodu ako pritvaranje nije zakonito.

8. Svaka osoba koja je žrtva hapšenja ili pritvaranja koje je u suprotnosti s odredbama ovog člana ima izvršivo pravo na obeštećenje”.

F. Ostalo relevantno domaće pravo

1. Zakon o policiji

89. Član 24(2) Zakona o policiji iz 2004. godine (Zakon broj 73(I)/2004) se odnosi na opće ovlasti i dužnosti policije:

“Svaki pripadnik policije ima dužnost da se spremno povinuje svim odlukama i nalogima, i da izvrši sve odluke i naloge koje mu je zakonito izdala nadležna vlast, da prikupi i prosljedi informacije koje utiču na javni red i sigurnost Kiparske Republike, da spriječi krivična djela i javno uznemiravanje, da otkrije i izvede počiniocima pred lice pravde i da uhapsi sve osobe za koje ima zakonsko ovlaštenje da uhapsi, za čije hapšenje postoji prihvatljiv osnov.”

90. Član 29(1)(c) Zakona o policiji se odnosi na dužnost policije da održi red na javnim putevima. On glasi:

“(1) Dužnost svakog pripadnika policije je:

(...)

(c) da održi red na javnim putevima, ulicama, prelazima, aerodromima i mjestima iskrcavanja te na ostalim mjestima javne rekreacije ili mjestima kojima javnost ima pristup i

(d) da regulira kretanje i održavanje reda u slučajevima blokiranja javnih puteva i ulica, ili drugih mjesta javne rekreacije ili mjesta kojima javnost ima pristup.”

2. Zakon o javnim putevima i Zakon o sprečavanju zagađenja javnih puteva i javnih mjesta

91. Član 3. Zakona o javnim putevima (izmijenjeni Odjeljak 83) propisuje, *inter alia*, da se krivičnim djelom kažnjivim zatvorom smatra odlaganje bilo kakvog smeća ili bilo koje druge stvari na javnom putu, ili

dozvoljavanje da se prljavština, otpad, štetna tvar ili bilo koja druga stvar nalazi na ili u slobodnom prolazu puta, ili da namjerno dozvoljava blokiranje slobodnog prolaza puta (član 3).

92. Član 3(1) Zakona o sprečavanju zagađenja javnih puteva i javnih mjesta iz 1992. godine (izmijenjeni Zakon broj 19(I)/92) propisuje da se krivičnim djelom kažnjivim zatvorom smatra stavljanje, bacanje, ostavljanje ili toleriranje ili dozvoljavanje bacanja ili ostavljanja bilo kakvog otpada, smeća, prljavštine itd. na javnom putu ili na drugom javnom mjestu ili činjenje navedenog za vrijeme prisutnosti na javnom putu ili drugom javnom mjestu.

3. Zakon o pravima osoba koje su uhapšene ili pritvorene

93. Zakonom o pravima osoba koje su uhapšene ili pritvorene (Zakon broj 163(I)/2005) je uveden izvjestan broj odredaba koje reguliraju prava i postupanje prema uhapšenim osobama koje se nalaze u pritvoru. On propisuje, *inter alia*, pravo osobe koju je uhapsila policija na privatni poziv telefonom odvjetniku po njenom izboru nakon hapšenja (član 3(1)(a)).

(...)

PRAVO

(...)

IV NAVEDENO KRŠENJE ČLANA 5. STAV 1. KONVENCIJE

172. Podnositelj predstavke se dalje žalio da je bio nezakonito pritvoren, što je u suprotnosti sa članom 5. stav 1(f) Konvencije, koji, u relevantnom dijelu, glasi:

“1. Svako ima pravo na slobodu i sigurnost ličnosti. Niko ne smije biti lišen slobode izuzev slučajevima navedenim dole i u skladu sa zakonom propisanim postupkom:

(...)

(f) zakonitog hapšenja ili lišavanja osobe slobode s ciljem sprečavanja ilegalnog ulaska u zemlju ili osobe protiv koje je u toku postupak deportiranja ili ekstradicije.”

A. Argumenti stranaka

1. Podnositelj predstavke

173. Podnositelj predstavke je istakao da je njegovo pritvaranje (...) bilo proizvoljno i u suprotnosti sa članom 5(1)(f) Konvencije. Prije svega, on je uhapšen (...) bez naloga, iako nije uhapšen zbog teškog krivičnog djela. Premda su vlasti tvrdile da su protestanti, uključujući podnositelja predstavke, počinili niz krivičnih djela prema, na primjer, Zakonu o javnim putevima, one ih nisu uhapsile po tom osnovu. Dalje, vlasti nisu u to vrijeme znale imena ni osobne podatke protestanata te, prema tome, nisu mogle znati da li one borave na Kipru nezakonito. Prema tome, do izdavanja naloga za deportiranje i pritvaranje protiv njega, njegovo hapšenje i pritvaranje nije bilo u skladu s proceduralnim uvjetima domaćeg prava i člana 11(3) Ustava (vidi, stav 88. gore). Podnositelj predstavke je istakao u tom pogledu da nije uopće jasno, u svjetlu zapažanja Vlade, po kojem osnovu je on uhapšen i pritvoren u tom periodu.

(...)

2. Vlada

177. Vlada je istakla da su protestanti stvorili neprihvatljivu situaciju na jednoj od naprometnijih ulica Nikozije na kojoj se nalaze poslovne zgrade i zgrade javnih institucija. To je stvorilo opasnost za zdravlje javnosti i samih protestanata, dovelo do blokiranja slobodnog prolaza za saobraćaj i pješake, dovelo do ometanja javnosti i stvorilo opasnost od širenja bolesti kod pripadnika javnosti koji rade i žive na tom području i koji su se žalili vlastima. Protestanti su odbili da sarađaju s vlastima te su naponi da ih ubijede da napuste područje bili bezuspješni.

178. Vlasti su imale dvije otvorene mogućnosti: ili uhapsiti protestante zbog izvjesnog broja teških djela koja su počinjena na mjestu protesta, a koja su kažnjiva zatvorskom kaznom, na primjer, na osnovu Zakona o javnim putevima i javnim mjestima (izmijenjeni Zakon broj 19 (I)/92) (vidi, st. 91-92 gore) ili poduzeti mjere mirnog udaljavanja protestanata. Vlasti su se opredijelile za zadnju opciju kako bi izbjegle rizik od nasilnog reagiranja ili obračuna te kako bi pažljivo ispitale imigracioni status svakog protestanta. Bilo je nemoguće da policija obavi kontrolu na licu mjestu. Pro donošenju odluke, policija je provjerila da li se među protestantima nalaze žene i djeca.

179. Vlada je istakla da je policija, 11. juna 2010. godine, prilikom udaljavanja protestanata, uključujući podnositelja predstavke, izvršavala svoje dužnosti na osnovu Zakona o policiji (izmijenjeni Zakon broj 73(I)/2004) da bi, među ostalim stvarima, spriječila krivična djela i ometanje javnosti, održala red na javnim putevima, ulicama, prolazima i

mjestima kojima javnost ima pristup te da bi održavala red u slučajevima blokiranja javnih puteva i ulica, i ostalih mjesta kojima je javnost imala pristup (članovi 24(2) i 29(1)(c) i (d) Zakona, vidi st. 89-90 gore). Cilj policije je bio da mirnim putem udalji protestante i da ih prebaci u stanicu ERU-a kako bi ih ispitala da bi ustanovila njihova imena i status, a naročito, da bi identificirala one čiji su zahtjevi za azil odbijeni i koji su nezakonito boravili u Republici. Vlada je smatrala da je potpuno legitimno da u toku operacije udaljavanja protestanata s ulice pokuša identificirati sve Kurde iz Sirije koji su boravili nezakonito u Republici nakon što su odbijeni njihovi zahtjevi za azil.

180. Vlada je istakla u tom pogledu da ni podnositelj predstavke, a ni ostali protestanti nisu bili lišeni slobode kada su udaljeni s ulice i odvedeni u stanicu ERU-a zajedno s ostalim protestantima. Oni nisu bili lišeni slobode ni u stanici za vrijeme provjeravanja njihovih dokumenata s ciljem utvrđivanja njihovog imigracionog statusa. Vlasti su izmjestile protestante, uključujući podnositelja predstavke, u stanicu ERU-a kako bi ih identificirale, a ne kako bi ih uhapsile ili pritvorile (Vlada se pozvala na predmet *X. protiv Njemačke*, broj 8819/79, odluka Komisije od 19. marta 1981. godine, *Decisions and Reports (DR)* tom 24, str. 158). Oni nisu bili stavljeni u ćelije, ruke im nisu bile vezane, a dobili su hranu i piće. Oni za koje je ustanovljeno da zakonito borave u Republici su otišli kući. Ostali su uhapšeni. Pritvor podnositelja predstavke je počeo onda kada je optužen za teško krivično djelo nezakonitog boravka u Republici te je uhapšen na tom osnovu.

(...)

B. Ocjena Suda

(...)

1. Prebacivanje podnositelja predstavke u stanicu ERU-a i boravak u stanici ERU-a 11. juna 2010. godine

(a) Prihvatljivost

185. Sud ističe da se stranke ne slažu u vezi s pitanjem da li je situacija podnositelja predstavke za vrijeme tog perioda dovela do lišavanja slobode. Vlada je osporila argumente podnositelja predstavke i, prema tome, primjenjivost člana 5. stav 1. Konvencije na taj period.

186. Član 5. stav 1, koji proklamira “pravo na slobodu”, se odnosi na fizičku slobodu neke osobe. Njegov cilj je da osigura da niko ne bude lišen slobode na proizvoljan način. Pri odlučivanju da li je neka osoba bila “lišena slobode” u smislu člana 5. stav 1, početna tačka mora biti njena konkretna

situacija te se mora voditi računa o cijelom rasponu kriterija kao što su tip, trajanje, dejstva i način provođenja predmetne mjere. Razlika između lišavanja i ograničenja slobode je jednostavno razlika u stepenu ili intenzitetu, a ne razlika u prirodi ili suštini (vidi, među ostalim presudama, *Austin i ostali protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 39692/09, 40713/09 i 41008/09, stav 57, od 15. marta 2012; *Stanev*, citirana gore, stav 115, od 17. januara 2012; *Medvedyev i ostali protiv Francuske* [VV], broj 3394/03, stav 73, ECHR 2010; i *Guzzardi protiv Italije*, od 6. novembra 1980, st. 92-93). Jasno je da je pitanje da li je došlo do lišavanja slobode popilično zasnovano na specifičnim činjenicama predmeta (vidi, na primjer, *Austin*, stav 61, citirana gore).

187. Pri određivanju da li su prava predviđena Konvencijom povrijeđena, često je potrebno pogledati dalje od vanjskog izgleda i upotrebljenog jezika te se koncentrirati na stvarnost situacije (na primjer, u vezi sa članom 5. stav 1, vidi, *Creangă protiv Rumunije* [VV], broj 29226/03, stav 91, od 23. februara 2012 i *Van Droogenbroeck protiv Belgije*, od 24. juna 1982, stav 38, Serija A broj 50). Karakterizacija ili izostanak karakterizacije koju daje država faktičkoj situaciji ne može odlučno uticati na zaključak Suda o postojanju lišavanja slobode.

188. Sud ističe da cilj prisustva pojedinaca u policijskoj stanici ili činjenica da dotične stranke nisu tražile da im dozvole da odu nisu smatrani odlučujućim faktorima u predmetima koje je ispitala Komisija. Prema tome, nije ustanovljeno da su djeca koja su provela dva sata u policijskoj stanici da bi ih ispitali, a nisu bila zaključana, bila lišena slobode (vidi, *X. protiv Njemačke*, broj 8819/79, citirna gore), niti je ustanovljeno da je jedan podnositelj predstavke, koji je odveden u policijsku stanicu iz humanitarnih razloga, ali mu je bilo dozvoljeno da hoda u prostorijama te nije zatražio da ode, bio lišen slobode (vidi, *Guenat protiv Švicarske* (odlučka), broj 24722/94, odluka Komisije od 10. aprila 1995). Isto tako, Komisija je dala odlučujuću težinu činjenici da jedan podnositelj predstavke uopće nije namjeravao da napusti sudnicu u kojoj je učestvovao na ročištu (vidi, *E. G. protiv Austrije*, broj 22715/93, odluka Komisije od 15. maja 1996).

189. Sudska praksa je evoluirala od tada budući da cilj mjera koje poduzimaju vlasti lišavajući podnositelje predstavki slobode nije više odlučujući kada Sud ocjenjuje da li je zapravo bilo lišavanja slobode. Sud je do sada to uzimao u obzir samo u kasnijoj fazi svoje analize, kada je ispitivao kompatibilnost mjere sa članom 5. stav 1. Konvencije (vidi, *Creangă*, stav 93, citirana gore; *Osypenko protiv Ukrajine*, broj 4634/04, st. 51-65, od 9. novembra 2010; *Salayev protiv Azerbejdžana*, broj 40900/05, st. 41-42, od 9. novembra 2010; *Iliya Stefanov protiv Bugarske*, broj 65755/01, stav 71, od 22. maja 2008; i *Soare i ostali protiv Rumunije*, broj 24329/02, stav 234, od 22. februara 2011).

190. Dalje, Sud ponovo ističe svoju uspostavljenu sudsku praksu, prema kojoj član 5. stav 1. može također da se primjenjuje kada je lišavanje

slobode trajalo veoma kratko (vidi, među ostalim presudama, *Brega i ostali protiv Moldavije*, broj 61485/08, stav 43, od 24. januara 2012; *Shimovolos protiv Rusije*, broj 30194/09, st. 48-50, od 21. juna 2011; *Iskandarov protiv Rusije*, broj 17185/05, stav 140, od 23. septembra 2010; *Rantsev protiv Kipra i Rusije*, broj 25965/04, stav 317, ECHR 2010 (izvodi); i *Foka protiv Turske*, broj 28940/95, stav 75, od 24. juna 2008).

191. Imajući u vidu činjenice ovog predmeta, Sud smatra da je, prema raspoloživim informacijama, operacija širokih razmjera poduzeta 11. juna 2010. godine u 3h00 uz učešće oko 250 policajaca kako bi udaljili protestante s mjesta protesta (vidi, stav 36. gore). Podnositelj predstavke i ostalih 148 protestanata su otpraćeni do autobusa te su autobusima odvedeni u stanicu ERU-a gdje su ostali izvjestan broj sati za vrijeme identificiranja i provjeravanja njihovog imigracionog statusa.

192. U tom pogledu, Sud prvo ističe da u ovom predmetu, za razliku od izuzetnih okolnosti koje je Sud ispitao u predmetu *Austin* (citiran gore, st. 66. i 68), nije bilo dokaza da se policija suočila, na mjestu protesta, s eksplozivnom i opasnom situacijom koja bi stvorila stvaran i neposredan rizik od nasilnih nereda ili ozbiljnih povreda osobama ili imovini.

193. Drugo, premda se čini da protestanti nisu pružali otpor, ne može se reći da su, imajući u vidu okolnosti, imali stvaran izbor i da su ušli u autobuse i ostali u policijskim prostorijama dobrovoljno. Sud isitiče u tom pogledu da je operacija poduzeta u 3h00, u vrijeme kada je većina protestanta spavala (vidi, stav 36. gore). Imajući u vidu prirodu, opseg i cilj operacije, način na koji je obavljena te sve mjere koje su poduzele vlasti, bilo bi nerealno pretpostaviti da su protestanti imali slobodu da odbiju da uđu u autobuse ili da napuste policijsku stanicu. Niti je Vlada naznačila da su imali. Jasno je da je cilj operacije bio i da se identificiraju protestanti koji su nezakonito boravili u zemlji kako bi ih deportirali. Samo oni za koje je ustanovljeno da zakonito borave na Kipru su mogli napustiti prostorije. Nesumnjivo je da je postojao element prisile, koji, prema mišljenju Suda, predstavlja naznaku lišavanja slobode u smislu člana 5. stav 1. Činjenica da nikome nisu vezali ruke, da nisu nikoga stavili u ćeliju, niti su ikome nametnutli fizička ograničenja za vrijeme predmetnog perioda, ne predstavlja odlučujući faktor pri ustanovljavanju postojanja lišavanja slobode (vidi, *I. I. protiv Bugarske*, broj 44082/98, stav 87, od 9. juna 2005, i *Osypenko*, citirana gore, stav 32).

194. Sud se također u ovom pogledu poziva na upute koje je dobila policija kako bi koristila "diskretne metode hapšenja" (vidi, stav 31. gore).

195. Imajući u vidu te okolnosti, Sud smatra da su prebacivanje i boravak podnositelja predstavke u stanici ERU-a za vrijeme tog perioda doveli do lišavanja slobode *de facto* u smislu člana 5. stav 1. i da se ta odredba primjenjuje na njegov predmet *ratione materiae*.

196. Sud dalje ističe da taj žalbeni navod nije očigledno neosnovan u smislu člana 35. stav 3(a) Konvencije. On dalje ističe da on nije

neprihvatljiv ni po bilo kojem drugom osnovu. Prema tome, on se mora proglasiti prihvatljivim.

(b) Meritum

197. Sud sada mora ustanoviti da li je pritvaranje podnositelja predstavke kompatibilno sa članom 5. stav 1. On ponavlja da predmetno pritvaranje mora biti prije svega “zakonito” da bi bilo u skladu s tom odredbom. To mora uključivati poštivanje postupka koji je propisan zakonom. U tom pogledu Konvencija se u osnovi poziva na domaće pravo i propisuje obavezu počinovanja njegovim suštinskim i proceduralnim pravilima (vidi, *Benham protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, od 10. juna 1996, stav 40, *Reports* 1996-III). Međutim, “zakonitost” pritvaranja na osnovu domaćeg prava nije uvijek odlučujući element. Pored toga, Sud se mora uvjeriti da je pritvor za vrijeme perioda koji se razmatra kompatibilan sa ciljem člana 5. stav 1. Konvencije, tj. sprečavanjem da osobe budu lišene slobode na proizvoljan način.

198. Međutim, Sud se mora uvjeriti da li je domaće pravo po sebi u skladu s Konvencijom, uključujući opće principe koji su izraženi u njoj ili se podrazumijevaju. U vezi s tim zadnjim pitanjem, Sud ističe u vezi s lišavanjem slobode da je izuzetno važno da je opći princip pravne sigurnosti zadovoljen. Prema tome, osnovno je da uvjeti lišavanja slobode budu jasno definirani prema domaćem pravu te da je sam zakon predvidiv pri primjeni (vidi, *Zervudacki protiv Francuske*, broj 73947/01, stav 43. i *Baranowski protiv Poljske*², st. 50-52, ...)

199. U ovom predmetu, Vlada je istakla da podnositelj predstavke, zajedno s ostalim protestantima, nije bio lišen slobode za vrijeme tog perioda (vidi, stav 180. gore). Čini se da se iz tog razloga, premda je dala objašnjenja u vezi s djelovanjem vlasti, ona nije pozvala ni na koju odredbu koja bi predstavljala pravni osnov za lišavanje slobode.

200. U ovom pogledu, Vlada je istakla da su se vlasti opredijelile za mirno udaljšavanje protestanata i da je policija izvršavala svoju dužnost na osnovu Zakona o policiji da bi, *inter alia*, spriječila određena krivična djela i ometanje javnosti te da bi održala red na javnim putevima i javnim mjestima (vidi, st. 89-90 gore). Posebne odredbe na koje se pozvala Vlada se odnose na ovlasti i dužnosti policajaca da hapse ljude za koje imaju zakonito ovlaštenje da hapse i obavezu da očuvaju red na javnim putevima i da reguliraju kretanje, ali nije naznačeno da je uistinu korištena bilo koja od tih ovlasti kako bi podnositelj predstavke i drugi protestanti bili uhapšeni.

201. Vlada je u isto vrijeme istakla da je cilj operacije bio i da identificira protestante i provjeri njihov pravni status. Vlasti su sumnjale da je izvjesnom broju protestanata odbijen zahtjev za azil te da su, prema tome, “nedozvoljeni imigranti”, ali je smatrala da bi bilo nemoguće obaviti

---

² Naznaka redaktora: *Baranowski protiv Poljske*, broj 28358/95, stav 68, ECHR 2000-III.

djelotvornu istragu na licu mjesta bez izazivanja nasilne reakcije. Prema tome, svi protestanti su odvedeni u stanicu ERU-a radi identificiranja i utvrđivanja da li su ili nisu zakoniti imigranti. Međutim, Vlada nije priznala da je došlo do lišavanja slobode na tom osnovu.

202. Sud je svjestan teške situacije u kojoj su se našle kiparske vlasti te činjenice da je morala biti donesena operativna odluka. Međutim, to ne može opravdati usvajanje mjera koje su dovele do lišavanja slobode bez bilo kakvog pravnog osnova.

203. Slijedi da je lišavanje slobode podnositelja predstavke za vrijeme tog perioda u suprotnosti sa članom 5. stav 1. Konvencije. Prema tome, ta odredba je prekršena.

(...)

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *Proglašava* žalbene navode koji se odnose (...) na član 5. stav 1. Konvencije (...) prihvatljivim (...).

Sastavljena na engleskom i priopćena u pisanoj formi 23. jula 2013. godine u skladu s pravilom 77. st. 2. i 3. Pravila Suda.

Fatoş Aracı
Zamjenik registrara

Ineta Ziemele
Predsjednica

Vijeće Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2013.

Službeni jezici Evropskog suda za ljudska prava su engleski i francuski. Ovaj prevod je realiziran zahvaljujući pomoći Fonda povjerenja Vijeća Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud, niti Sud preuzima bilo kakvu odgovornost za njegov kvalitet. On može biti preuzet sa baze podataka sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava, HUDOC, (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili bilo koje druge baze podataka kojoj ga je Sud proslijedio. On može biti reproduciran u nekomercijalne svrhe pod uvjetom da puni naziv predmeta bude citiran, zajedno sa navedenom naznakom o autorskim pravima i pozivanjem na Fond povjerenja za ljudska prava. Poziva se bilo koja osoba koja želi da se služi ovim prevodom, u potpunosti ili djelomično, u komercijalne svrhe da kontaktira publishing@echr.coe.int.

Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is not intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2013.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de donnée à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.